

Recentelijk heeft de rechtbank Haarlem zich uitgesproken over de toelaatbaarheid van de huur van goodwill in een franchiseverhouding. De betreffende franchisenemer betaalde naast verschuldigde franchisefee eveneens een vergoeding voor het gebruik van de goodwill. Bij overdracht van de franchiseonderneming werd de goodwill niet, zoals gebruikelijk, in eigendom overgedragen, maar voor de duur van de franchiseverhouding verhuurd aan de franchisenemer. Na enige tijd de franchiseonderneming te hebben geëxploiteerd wenste de franchisenemer deze gebruikersvergoeding niet langer te betalen. De franchisenemer stelde zich op het standpunt dat nu er al franchisefee werd betaald niet eveneens een vergoeding voor het gebruik van de goodwill kon zijn verschuldigd. De rechtbank oordeelde echter dat beide vergoedingen naast elkaar kunnen bestaan. De franchisefee is immers een vergoeding voor dienstverlening en de huursom voor de goodwill is een vergoeding voor het opgebouwd winstpotentieel. Voorts stelde de franchisenemer dat zijn resultaten inmiddels geen aanleiding meer gaven voor een dergelijke vergoeding. Daarbij oordeelde de rechtbank dat de ontwikkeling van het resultaat na de overdracht voor rekening en risico van de franchisenemer dienen te blijven. Ook het standpunt van de franchisenemer dat de berekeningswijze bij overdracht niet deugde, werd van de hand gewezen. Afgezien van het feit dat deze stelling door de franchisenemer niet voldoende werd onderbouwd, memoreert de rechtbank eveneens aan de onderzoeksplicht van de franchisenemer voorafgaand aan de overdracht. Ook de stelling van de franchisenemer dat het moeten blijven betalen van de huur van de goodwill onredelijk zou zijn, werd van de hand gewezen, nu partijen nadrukkelijk hebben beoogd bij overdracht hiervoor een vaste vergoeding vast te stellen en er geen sprake is van onvoorziene omstandigheden die niet tot het normale ondernemersrisico behoren, om daarvan nadien af te wijken. Voorts had de betreffende franchisegever de franchisenemer in de gelegenheid gesteld om de gebruikersvergoeding eenmalig af te kopen, van welk aanbod de betreffende franchisenemer om hem moverende redenen geen gebruik heeft gemaakt.

Uit het bovenstaande volgt dat het binnen een franchiseverhouding mogelijk is om in plaats van een eenmalige overdracht van de goodwill van een franchiseonderneming eveneens te opteren voor een periodieke vergoeding vanwege het gebruik van de in de onderneming opgebouwde goodwill. Tevens is toegestaan deze vergoeding eenmalig vast te stellen bij aanvang van de franchiseverhouding, zonder dat de marktontwikkelingen en de ontwikkelingen van het resultaat van de specifieke franchiseonderneming in beginsel aanleiding kunnen geven tot het nadien bijstellen daarvan.

Tevens valt uit de uitspraak af te leiden dat het op de weg ligt van de franchisenemer om bij aanvang van de franchiseverhouding een deugdelijk onderzoek te doen naar de in de onderneming aanwezige goodwill, alsmede zich te vergewissen van de berekeningswijze van de periodiek uit dien hoofde te betalen vergoeding.

In die omstandigheden waarin een goodwillbedrag bij overdracht van de franchiseonderneming aan de orde is, doch financiering daarvan niet mogelijk of niet opportuun is, kan aldus eveneens worden geopteerd voor een dergelijk systeem. De wet noch de franchiseverhouding staat daaraan in beginsel in de weg. Dit opent wellicht kansen en mogelijkheden om, daar waar banken terughoudend zijn om goodwillbedragen, zonder afdoende zekerheid, te financieren, alsnog tot overdracht te geraken. Uiteraard kennen de afspraken omtrent periodieke goodwillvergoedingen vele verschijningsvormen en verdient het aanbeveling naar de inhoud van de te maken afspraken kritisch te kijken alvorens daarmee in te stemmen.

Mr. J. Sterk

[Ludwig & Van Dam Advocaten](http://www.ludwigvandam.nl)
sterk@ludwigvandam.nl